Lietas arhīva Nr. K73-1001-22/45
ECLI:LV:ZRT:2022:1213.11905010222.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Tukumā 2022.gada 13.decembrī

Zemgales rajona tiesa,
tiesnese A.Kasakovska,
piedaloties prokurorei M.Dārziņai,
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu
/pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta ceturtās daļas, 312.panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas un, vadot transportlīdzekli alkohola ietekmē, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā cietušajam nodarīts smags miesas bojājums, kas izraisīja nāvi.

2022.gada 13.aprīlī ap pulksten 18.50 /pers. A/, būdams iepriekš sodīts ar Zemgales rajona tiesas 2019.gada 18.marta spriedumu ar papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz 6 gadiem, tiesību ierobežošanas soda izciešanas laikā, būdams alkohola ietekmē (alkohola minimālā koncentrācija asinīs –2,55‰), adresevadīja automašīnu *Opel Zafira*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kuras noteiktā kārtībā atņemtas. Transportlīdzekļa priekšējā sēdeklī kā pasažieris atradās /pers. B/, kurš nebija piesprādzējies ar drošības jostu. Ceļa 35 kilometrā /pers. A/ neizvēlējās pareizu, drošu un ceļa apstākļiem un stāvoklim atbilstošu braukšanas ātrumu un nespēja izpildīt darbības drošai automašīnas vadīšanai, iebrauca pretējā braukšanas joslā, lai apdzītu savā joslā braucošo transportlīdzekli, kā rezultātā zaudēja kontroli pār transportlīdzekļa vadību, nobrauca no ceļa braucamās daļas un apgāzās. Automašīnas pasažieris /pers. B/ inerces rezultātā tika izmests no automašīnas salona.

/pers. B/ tika nodarīti smagi miesas bojājumi, kas bīstami dzīvībai un, kas ir tiešā cēloniskā sakarā ar /pers. B/ nāves iestāšanos:

- galvas apvidū – sista brūce galvas matainajā daļā pakauša apvidū, ādas

nobrāzumi galvas matainajā daļā deniņu apvidū, pieres apvidos, deguna apvidū, labās uzacs apvidū, zemādas asinsizplūdumi galvas matainajā daļa pieres apvidū, abu acu apvidos, asinsizplūdums uz galvas ādas muskuļu lēvera iekšējās virsmas labā pakauša apvidū, asinsizplūdums kreisajā deniņu muskulī, abu deniņu kaulu, spārnkaula un kreisā pieres kaula lūzumi, asinsizplūdumi zem mīkstajiem galvas smadzeņu apvalkiem smadzenīšu labās puslodes augšējā virsmā, kreiso pieres-paura-pakauša daivu izliektajās virsmās, labās paura daivas izliektajā virsmā, kreiso pieres-deniņu daivu apakšējā virsmā, labās pieres-deniņu-pakauša daivu apakšējās virsmās, galvas smadzeņu sasitums;

- krūškurvja apvidū - zemādas asinsizplūdums kreisās pleca locītavas apvidū, kreisā atslēgas kaula lūzums, kreisās puses II-X ribu lūzumi ar asinsizplūdumiem apkārtējos mīkstajos audos un piesienas pleiras plīsumiem, plaušu, sirds sasitumi;

- vēdera un iegurņa apvidos - ādas nobrāzumi vēdera apakšējā 1/3 - daļā, iegurņa apvidū, kreisās nieres, liesas sasitumi, aknu plīsumi;

- ekstremitāšu apvidos - sistas brūces kreisās plaukstas apvidū, ādas nobrāzumi abu plaukstu apvidos, augšstilbu apvidos, kreisās ceļa locītavas apvidū, abu apakšstilbu apvidos, kreisās potītes apvidū, zemādas asinsizplūdumi abu augšstilbu apvidos, labā apakšstilba apvidū, kreisās potītes apvidū.

/pers. A/ pārkāpa Ceļu satiksmes likuma 28.panta pirmās daļas 1.punkta "b" apakšpunkta, Ministru Kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumus Nr.279 "Ceļu satiksmes noteikumi" 25.4 apakšpunkta un 99.punkta prasības.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 262.panta ceturtajā daļā un 312.panta otrajā daļā paredzētos noziedzīgos nodarījumus.

Motīvu daļa

[2] Apsūdzētais /pers. A/ pilnīgi atzina savu vainu par izvairīšanos no tiesību ierobežošanas soda izciešanas, daļēji atzina savu vainu ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanā, negadījuma izraisīšanā, kā sekas bija cietušā nāve.

[2.1] Tiesas sēdē apsūdzētais liecināja, ka ar tiesas spriedumu viņam piemērots papildsods, transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, viņš sapratis, ka nedrīkst vadīt transportlīdzekli. 2022.gada 13.aprīlī ap pulksten 18.30 viņa dzīves vietā kopā ar /pers. B/ lietojuši alkoholiskos dzērienus. /pers. B/ palūdzis aizvest viņu uz mājām, kas atrodas 3-4 kilometru attālumā. Viņam nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, nezina ceļu satiksmes noteikumus, bet, labu gribēdams, lai /pers. B/ nav jāiet kājām, lai nebūtu veselības problēmas, piekritis aizvest. Nedomājis, ka ir stiprā alkohola reibumā, kas ietekmē reakciju. Braucis ar draudzenes automašīnu *Opel Zafira*, teicis /pers. B/, lai piesprādzējas, bet viņš atteicies. Ceļā /pers. B/ atcerējies, ka aizmirsis savu cirvi, tāpēc apgriezis automašīnu un braucis atpakaļ. Pusceļā /pers. B/ teicis, ka pārdomājis, gribot steidzami uz mājām, gribējis kāpt ārā no automašīnas. Atrunājis viņu, teicis, lai piesprādzējas, ko viņš neizdarīja. Ceļa segums bijis akmeņains, nogreiderēts. Braucis ar ātrumu 60-70km/h, uzsācis priekšā braucošās automašīnas apdzīšanas manevru, ātrums varējis būt lielāks. /pers. B/ paziņojis, ka viņam slikta dūša un grib kāpt ārā no automašīnas. Sapratis, ka viņš neorientējas ne laikā, ne telpā, jo mēģinājis aiz roktura atvērt vaļā automašīnas durvis, gribējis izkāpt. Nevarējis viņu savaldīt, jo veicis apdzīšanas manevru. Vienā mirklī /pers. B/ parāvis aiz pleca, kā rezultātā automašīna sāka slīdēt sānslīdē un ieslīdēja grāvī. Pēc sadursmes neko nevar atcerēties, nezina, vai automašīna kūleņoja, nezina, kur palika /pers. B/.

Apsūdzētais atzina, ka bija alkohola reibumā, neizvēlējās ceļa segumam atbilstošu braukšanas ātrumu, bet uzskata, ka negadījumā vainojams arī /pers. B/, jo viņš nav rūpējies par savu drošību, nepiesprādzējies un alkohola ietekmē mēģinājis kāpt ārā no braucošas automašīnas.

[2.2.] Nopratināts kā aizdomās turētais un kā apsūdzētais /pers. A/ liecināja, ka pilnībā atzīst savu vainu par to, ka 2022.gada 13.aprīlī ap pulksten 18.50 alkohola reibumā, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām vadīja civilsievas automašīnu *Opel Zafira*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas

numurs/, pa /adrese/, netika galā ar automašīnas vadību, kā rezultātā tā apgāzās, kūleņoja, gāja bojā draugs /pers. B/.

[3] Tiesa secina, ka apsūdzētā liecības tiesas sēdē par negadījuma apstākļiem nav konsekventas, neatbilst pārējiem lietā iegūtajiem pierādījumiem. Tiesa tās vērtē kā apsūdzētā pašaizstāvības pozīciju un mēģinājumu izvairīties no atbildības. Apsūdzētā liecības tiesas sēdē tiesa vērtē kā ticamas tikai tādā apjomā, ciktāl tās apstiprinās ar pārējiem lietā esošajiem pierādījumiem.

Tiesa uzskata, ka /pers. A/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi un viņa vaina pierādīta ar cietušās, liecinieku liecībām, visu lietā esošo pierādījumu kopumu.

[3.1] Ar ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokolu, shēmu, pierādīts, ka 2022.gada 13.aprīlī ap pulksten 18.50 /pers. A/ vadīja automašīnu *Opel Zafira*, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, pa ceļu /adrese/ veicot apdzīšanas manevru, neizvēlējās drošu braukšanas kustības ātrumu attiecībā pret ceļa segumu, kā rezultātā nobrauca no ceļa braucamās daļas un apgāzās. Negadījumā gāja bojā automašīnas pasažieris /pers. B/. Notikuma vietā fiksētas automašīnas *Opel Zafira* sānslīdes pēdas, zemes izrāvumi, kas radušies no automašīnas apgāšanās, automašīnas atlūzas.

[3.2.]Ar notikuma vietas apskates protokolu, fototabulu pierādīts, ka 2022.gada 13.aprīlī pulksten 19.30 /adrese/ atrodas automašīna *Opel Zafira*, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/. Automašīna *Opel Zafira* atrodas perpendikulāri ceļam –ar priekšējo daļu uz ceļa braucamās daļas, ar aizmugurējo daļu – uz lauka. 80 metrus no automašīnas atrašanās vietas /apdzīvota vieta/virzienā, uz brauktuves kreisās puses /apdzīvota vieta/ virzienā redzamas sānslīdes pēdas, kas ved uz novadgrāvi. Novadgrāvī un uz blakus esošā lauka, virzienā uz avarējušo automašīnu, fiksēti zemes izrāvumi, automašīnas atlūzas - dekoratīvā plastmasa, atpakaļskata spoguļi, stikla lauskas. Ap avarējušo transportlīdzekli atrodas stikla un plastmasas lauskas, tā kreisās puses virsbūve klāta ar dubļiem, transportlīdzeklim deformēts jumts, kreisajā pusē – deformēts spārns, logiem nav stiklu, riepām norauti disku gumijas apvalki, nolūzis atpakaļskata spogulis, pilnībā bojāta transportlīdzekļa priekšējā daļa, daļēji norauts motora pārsegs, izsists priekšējais vējstikls, labajā pusē –bojāts priekšējais spārns, rāmja konstrukcija jumta daļā pie vējstikla, nolauzts atpakaļskata spogulis, izsists pasažiera puses loga stikls. Protokolā fiksēts, ka uz ceļa braucamās daļas atrodas aptuveni 40 gadu veca vīrieša līķis.

[3.3.]Apskates protokolā norādīto apstiprina notikuma vietā uzņemto foto failu apskates protokols. Šie pierādījumi apstiprina apsūdzībā norādītos ceļu satiksmes negadījuma apstākļus, proti, automašīnas sānslīdi, apgāšanos.

[3.4] Ar Neatliekamās medicīniskās palīdzības (turpmāk – NMP) izsaukuma elektronisko karti pierādīts, ka 2022.gada 13.aprīlī ierodoties adresē konstatēts, ka ap pulksten 18.55 ceļu satiksmes negadījuma rezultātā notikusi automašīnas apgāšanās, pacients (/pers. A/) staigā gar avarējušo automašīnu. Pacientam seja, rokas, galva ar asinīm, nelabprāt atbild uz jautājumiem, jo esot informācija, ko nevēlas atklāt. Pacients cietis ceļu satiksmes negadījumā, mašīnai iebraucot grāvī un apmetot vairākus kūleņus. Pacients neatklāj, vai bijis šoferis, vai blakussēdētājs. Pacients it kā esot bijis mašīnā, pēc ceļu satiksmes negadījuma esot pats izkļuvis no automašīnas, samaņu traumas brīdī neesot zaudējis. Pacients /pers. A/ nogādāts ārstniecības iestādē /nosaukums/slimnīcā, konstatēti miesas bojājumi, psihiski un uzvedības traucējumi alkohola lietošanas dēļ.

[3.5] Ar /nosaukums/slimnīcas klīniski-diagnostiskās laboratorijas izmeklējumu pārskatu Nr.22008724 pierādīts, ka /pers. A/ asinīs 2022.gada 13.aprīlī pulksten 20.09 konstatētas 2,55 promiles etanola.

[3.6] Ar tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinumu Nr.2570-2022 pierādīts, ka /pers. B/ konstatēti miesas bojājumi: galvas apvidū – sista brūce galvas matainajā daļā pakauša apvidū, ādas nobrāzumi galvas matainajā daļā deniņu apvidū, pieres apvidos, deguna apvidū, labās uzacs apvidū, zemādas asinsizplūdumi galvas matainajā daļa pieres apvidū, abu acu apvidos, asinsizplūdums uz galvas ādas muskuļu lēvera iekšējās virsmas labā pakauša apvidū, asinsizplūdums kreisajā deniņu muskulī, abu deniņu kaulu, spārnkaula un kreisā pieres kaula lūzumi, asinsizplūdumi zem mīkstajiem galvas smadzeņu apvalkiem smadzenīšu labās puslodes augšējā virsmā, kreiso pieres-paura-pakauša daivu izliektajās virsmās, labās paura daivas izliektajā virsmā, kreiso pieres-deniņu daivu apakšējā virsmā, labās pieres-deniņu-pakauša daivu apakšējās virsmās, galvas smadzeņu sasitums; krūškurvja apvidū – zemādas asinsizplūdums kreisās pleca locītavas apvidū, kreisā atslēgas kaula lūzums, kreisās puses II-X ribu lūzumi ar asinsizplūdumiem apkārtējos mīkstajos audos un piesienas pleiras plīsumiem, plaušu, sirds sasitumi; vēdera un iegurņa apvidos – ādas nobrāzumi vēdera apakšējā 1/3 - daļā, iegurņa apvidū, kreisās nieres, liesas sasitumi, aknu plīsumi; ekstremitāšu apvidos – sistas brūces kreisās plaukstas apvidū, ādas nobrāzumi abu plaukstu apvidos, augšstilbu apvidos, kreisās ceļa locītavas apvidū, abu apakšstilbu apvidos, kreisās potītes apvidū, zemādas asinsizplūdumi abu augšstilbu apvidos, labā apakšstilba apvidū, kreisās potītes apvidū.

Minētie miesas bojājumi varēja rasties neilgi pirms nāves iestāšanās 2022.gada 13.aprīlī, trulu priekšmetu iedarbības rezultātā, iespējams ceļu satiksmes negadījuma apstākļos, pēc sava rakstura kopumā pieskaitāmi smagiem miesas bojājumiem, kā bīstami dzīvībai, kas ir tiešā cēloniskā sakarībā ar nāves iestāšanos.

/pers. B/ nāve varēja iestāties 2022.gada 13.aprīlī no politraumas ar multipliem kaulu lūzumiem un iekšējo orgānu bojājumiem, kas sarežģījās iekšējo orgānu akūtiem mikrocirkulācijas traucējumiem, asiņu uzkrāšanos kreisajā pleirālajā dobumā, plaušu tūsku, galvas smadzeņu tūsku un piebriešanu.

Toksikoloģiskās izpētes rezultātā līķa asinīs konstatētas 2,57‰ etilspirta.

[3.7] Liecinieks/pers. C/ tiesas sēdē liecināja, ka braucis ar ātrumu ap 70 km/h apmēram 200 - 300 metrus pirms /pers. A/ vadītās automašīnas. Grants ceļš bijis tikko greiderēts, akmeņains un līdz ar to nav bijis iespējams ātri pabraukt. Spogulī pamanījis strauji tuvojamies automašīnu, sapratis, ka tās vadītājs grib veikt apdzīšanas manevru. Pabraucis malā, samazinājis ātrumu, tad spogulī redzējis, ka kaut kas uzlido gaisā, kūleņo, bijuši lieli putekļi. Apgriezies, piebraucis notikuma vietā, redzējis, ka viens cietušais ir uz ceļa, ir asinis, uzreiz zvanījis glābšanas dienestam. Cietušais nebijis pie samaņas, bet vēl elpojis, arī pulss bijis sajūtams. Apsūdzētais atradies automašīnā zem stūres, apakšā pie pedāļiem, palīdzējis viņam tikt ārā. Viņš sagaidījis gan mediķus, gan glābējus, mediķi konstatēja, ka cietušais ir miris. Notikuma vietā piebraukusi vēl viena automašīna, bijis viens vīrietis, bet viņš nevienam negājis klāt. Ar apsūdzēto daudz nerunājis. Apsūdzētais teicis, ka mašīna ir jādabū prom no turienes.

[3.8] Liecinieks/pers. D/ pirmstiesas procesā liecināja, ka ieradies notikumā vietā pēc negadījuma, redzējis apgāzušos automašīnu *Opel Zafira*, uz ceļa – guļam nekustīgu cietušo un vīrieti, kurš uz viņa jautājumu atbildējis, ka viņš vadījis automašīnu. Pēc runas veida nopratis, ka viņš ir alkohola reibumā.

[3.9] Cietusī/pers. E/ pirmstiesas procesā liecināja, ka 2022.gada 13.aprīlī saņēmusi telefonisku informāciju, ka noticis ceļu satiksmes negadījums, kurā cieta viens transportlīdzeklis, to vadīja viņai pazīstamais vietējais iedzīvotājs /pers. A/ un notikuma vietā gāja bojā viņas dēls /pers. B/.

Tiesas sēdē cietusī liecināja, ka dēlam nebija nopietnas veselības problēmas, viņš neārstējās, bija darbaspējīgs. Pēc lielāka daudzuma alus dzeršanas viņam bija lēkmes, ķermeņa raustīšanās, kas ātri pārgāja, medicīniskā palīdzība netika saukta.

Tiesas ieskatā šīs ziņas par /pers. B/ veselības stāvokli apstiprina apsūdzētā liecības par viņa vēlmi aizvest /pers. B/ uz mājām, bet nav vērtējamas kā viņa darbību attaisnojums.

[3.10] Izdrukas no Ceļu satiksmes drošības departamenta liecina, ka automašīnas *Opel Zafira*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, īpašnieks ir SIA "/nosaukums/", turētāja – /pers. F/.

[3.11] Lieciniece/pers. F/, apsūdzētā faktiskā sieva liecināja, ka 2022.gada 13.aprīlī automašīna bija viņas un /pers. A/ kopīgajā dzīves vietā /adrese 1/, /pers. A/ nebrauca ar šo automašīnu un neprasīja viņai atļauju braukšanai. Vakarā no /pers. A/ mātes uzzināja, ka notikusi avārija, gājis bojā /pers. B/. Pēc darba, kad ieradusies mājās, atnācis /pers. A/, viņš bijis alkohola reibumā.

[3.12] Ar Zemgales rajona tiesas 2019.gada 18.marta sprieduma norakstu pierādīts, ka /pers. A/ sodīts pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta, galīgais sods noteikts īslaicīga brīvības atņemšana uz vienu mēnesi 20 dienām, piespiedu darbu uz 49 stundām un 30 minūtēm, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz sešiem gadiem, proti, viņam piemērots tiesību ierobežošanas sods.

[3.13] Pārējie lēmumā par lietas nodošanu tiesai norādītie pierādījumi, eksperta darba protokoli, nesatur ziņas par faktiem, kas būtu attiecināmas uz pierādīšanas priekšmetu.

[4] Saskaņā ar Krimināllikuma 262.panta dispozīcijā noteikta atbildība par ceļu satiksmes noteikumu, pārkāpumiem, kas ietver gan 1997.gada 1.oktobra Ceļu satiksmes likuma (turpmāk – Ceļu satiksmes likums), gan 2015.gada 2.jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr.279 "Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – Ceļu satiksmes noteikumi), pārkāpšanu.

Ceļu satiksmes likuma 28.panta pirmās daļas pirmais "b" apakšpunkts aizliedz transportlīdzekļa vadītājam, kuram mehānisko transportlīdzekļu vadīšanas stāžs nepārsniedz divus gadus, vadīt transportlīdzekli, ja alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,2 promiles. Šī norma attiecināma arī uz transportlīdzekļa vadītāju, kuram nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību, proti, nav mehānisko transportlīdzekļu vadīšanas stāža.

Ceļu satiksmes noteikumu 25.4 apakšpunkts noteic pienākumu, braucot ar mehānisko transportlīdzekli, kura konstrukcijā paredzētas drošības jostas, [..] nevest pasažierus, kuri nav piesprādzējušies.

Ceļu satiksmes noteikumu 99.punkts noteic, ka transportlīdzekļa vadītājam jābrauc ar ātrumu, kas nepārsniedz noteiktos ierobežojumus, ņemot vērā ceļu satiksmes intensitāti, transportlīdzekļa un kravas īpatnības un stāvokli, kā arī ceļa un meteoroloģiskos apstākļus (īpaši redzamību braukšanas virzienā).

[5] Izvērtējot visu pierādījumu kopumu, tiesai nav šaubu par to, ka /pers. A/ pārkāpa Ceļu satiksmes likuma 28.panta pirmās daļas 1.punkta "b" apakšpunkta, Ceļu satiksmes noteikumu 25.4 apakšpunkta un 99.punkta prasības.

Ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanas iemesls bija tieši Ceļu satiksmes likuma 28.panta pirmās daļas 1.punkta "b" apakšpunkta, Ceļu satiksmes noteikumu 99.punkta prasību pārkāpšana, kā rezultātā notika ceļu satiksmes negadījums, savukārt Ceļu satiksmes noteikumu 25.4 apakšpunkta pārkāpums, kā rezultātā /pers. B/ tika izmests no automašīna, ir tiešā cēloniskā sakarībā ar negadījuma sekām – cietušajam nodarītajiem smagajiem miesas bojājumiem, kas bīstami dzīvībai, bijuši par iemeslu /pers. B/ nāvei notikuma vietā.

[6] Ir pierādīta /pers. A/ darbību subjektīvā puse, vainas forma ir neuzmanība, kas izpaudusies kā noziedzīga pašpaļāvība, pieļaujot ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus, paļaujoties, ka kaitīgās sekas varēs novērst.

[7] Tiesa ņem vērā apsūdzētā argumentus par to, ka /pers. B/ kā pasažieris pats nerūpējās par savu drošību, neizpildīja viņa prasību piesprādzēties.

Ceļu satiksmes noteikumu 23.punkts noteic pasažiera pienākumu braukšanas laikā būt piesprādzētam, tomēr transportlīdzekļa vadītāja atbildība ir lielāka, jo pienākums nevest pasažieri, kurš nav piesprādzējies ar drošības jostu, ir noteikts transportlīdzekļa vadītājam. Arī Ceļu satiksmes likuma 51.panta otrā daļa paredz transportlīdzekļa vadītāja atbildību. Lietā nav konstatēti apstākļi, kuri liedza /pers. A/ izpildīt šo Ceļu satiksmes noteikumu prasību, neuzsākt braukšanu, pirms /pers. B/ nav piesprādzējies.

[8] Tiesa uzskata, ka nav ticama apsūdzētā /pers. A/ versija par /pers. B/ darbībām brauciena laikā, proti, paziņojumu par izkāpšanu, ķeršanos pie roktura, lai atvērtu durvis, /pers. A/ paraušanu aiz pleca, kas, apsūdzētā ieskatā, izraisīja automašīnas sānslīdi, jo par šādu negadījuma apstākli /pers. A/ nav liecinājis pirmstiesas procesā. Tiesa netic apsūdzētā liecībām par to, ka viņš vēl nebijis gatavs liecināt, jo apsūdzētā statusā /pers. A/ nopratināts gandrīz divus mēnešu pēc notikuma, kad liecinājis par notikuma apstākļiem, daļēju kaitējuma atlīdzināšanu, vēlmi izrunāties ar cietušo.

[9] Tiesa secina, ka /pers. A/ nav inkriminējami Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmās un trešās daļas prasību pārkāpumi, jo tās ir vispārējās normas, kas nosaka jebkura ceļu satiksmes dalībnieka pienākumu pildīt šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, ceļu satiksmes dalībnieku un citu personu pienākumu rīkoties tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus. Sprieduma 5.rindkopā norādīti konkrēti ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi, kas bija tiešā cēloniskā sakarā ar negadījuma izraisīšanu un tā sekām.

[10] Tiesa kvalificē /pers. A/ darbības pēc Krimināllikuma 262.panta ceturtās daļas, jo ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi izdarīti, vadot transportlīdzekli alkohola reibumā, izraisījuši cilvēka nāvi.

/pers. A/ darbības, vadot transportlīdzekli tiesību ierobežošanas soda izciešanas laikā, tiesa kvalificē pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas kā izvairīšanās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

[11] Pirmstiesas procesā /pers. A/ darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 260.panta ceturtās daļas un 312.panta otrās daļas kā noziedzīgu nodarījumu reālā kopība.

Tiesa uzskata, ka /pers. A/ darbības kvalificējamas pēc Krimināllikuma 262.panta ceturtās daļas un 312.panta otrās daļas kā noziedzīgu nodarījumu ideālā kopība, jo /pers. A/ izdarītais nodarījums, visi tā apstākļi atbilst abu savstarpēji saistītu noziedzīgu nodarījumu sastāvu pazīmēm. /pers. A/, vadot transportlīdzekli alkohola reibumā, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, izraisīja negadījumu, kura sekas bija cilvēka nāve un ar tām pašām darbībām, vadot transportlīdzekli tiesību ierobežošanas soda izciešanas laikā, izvairījās no soda izciešanas.

[12] Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro daļu, tiesa, nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību. Savukārt, atbilstoši normas trešajai daļai, nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

[12.1] Soda noteikšanā tiesa ņem vērā 2008.gada 1.jūlija Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces lēmumu par sodu piemērošanas praksi, izteiktās rekomendācijas vienveidīgai tiesību normu piemērošanai soda noteikšanā. Lēmuma 4.punktā noteikts, ka soda piemērošanai jābūt individualizētai. Izvērtējot noziedzīga nodarījuma raksturu, ņemami vērā tie konstatētie apstākļi, kas raksturo konkrēto noziedzīgo nodarījumu un atšķir to no citiem tāda paša veida noziedzīgiem nodarījumiem. Analizējot noziedzīga nodarījuma raksturu, tiesām jāvērtē konkrētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanas apstākļi, [..] kvalificējošie apstākļi, vainīgo personu raksturojošie dati. (*www.*at.gov.lv).

[12.2] /pers. A/ izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas vērsts pret satiksmes drošību, nodarot kaitējumu cilvēka dzīvībai, izraisot smagas sekas – cilvēka nāvi un noziedzīgu nodarījumu pret jurisdikciju.

Tiesa izvērtē /pers. A/ kā transportlīdzekļa vadītāja pieļauto pārkāpumu raksturu, smagumu, to, ka viņš neizvēlējās ceļa segumam atbilstošu braukšanas ātrumu, kā arī uzsāka priekšā braucošā transportlīdzekļa apdzīšanas manevru, kas konkrētajos apstākļos nebija nepieciešams, nenodrošināja pasažiera piesprādzēšanos. Tiesa ņem vērā arī to, ka /pers. B/ kā pasažieris brauca nepiesprādzējies.

[12.3] Ar IeM Informācijas centra Sodu reģistra izziņu, sprieduma kopiju pierādīts, ka /pers. A/ agrāk tiesāts pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, 312.panta, pēdējo reizi ar Zemgales rajona tiesas 2019.gada 18.marta spriedumu, nav izciests papildsods transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, sodāmība nav dzēsta, vairākkārt administratīvi sodīts.

[12.4] Izdruka no Personu datu pārlūka liecina, ka viņa apgādībā atrodas 2016.gadā un 2019.gadā dzimušie bērni. Apsūdzētā paskaidrojumi tiesas sēdē liecina, ka viņš faktiski dzīvo ģimenē, dzīvesbiedrei ir vēl trīs nepilngadīgi bērni.

[12.5]Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu, Krimināllikuma 262.panta ceturtajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā smags noziegums, par kuru Krimināllikuma 262.panta ceturtās daļas sankcija paredz piemērot brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz desmit

gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz desmit gadiem. Savukārt, saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu, Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā kriminālpārkāpums, par kuru Krimināllikuma 312.panta otrās daļas sankcija paredz piemērot īslaicīgu brīvības atņemšanu vai probācijas uzraudzību, vai sabiedrisko darbu, vai naudas sodu.

[12.6] Tiesa secina, ka /pers. A/ nosakāms likumā paredzētais brīvības atņemšanas sods, piemērojot papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu, ievērojot noziedzīgā nodarījuma raksturu, tā izdarīšanas apstākļus, radīto kaitējumu un to, ka ir iestājušās neatgriezeniskas sekas – cilvēka nāve.

[12.7] Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 3.punktu par apsūdzētā atbildību mīkstinošo apstākli pēc Krimināllikuma 262.panta ceturtās daļas tiesa atzīst kaitējuma daļēju labprātīgu atlīdzināšanu cietušajai

[12.8] Par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli atbilstīgi Krimināllikuma 48.pantā pirmās daļas 1.punktam, tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 262.panta ceturtās daļas veido recidīvu, jo /pers. A/ sodīts ar Zemgales rajona tiesas 2019.gada 18.marta spriedumu, sodāmība nav dzēsta.

[12.9] Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā atbildību mīkstinošo apstākli pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas tiesa atzīst apsūdzētā vaļsirdīgo atzīšanos izdarītajā, tā nožēlošanu. Par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli atbilstīgi Krimināllikuma 48.pantā pirmās daļas 12.punktam tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts alkohola ietekmē.

[12.10] Šī sprieduma 8.rindkopā tiesa secināja, /pers. A/ versija tiesas sēdē par ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem nav ticama, tomēr tas nav vērtējams kā Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 17.punktā paredzētais atbildību pastiprinošais apstāklis, jo pirms pratināšanas atbilstīgi Kriminālprocesa likuma 150.panta 4.punktā noteiktajam /pers. A/ nav informēts par apzināti nepatiesas liecības sniegšanas sekām.

[12.11] Tiesa uzskata, ka /pers. A/ nav piemērojams Krimināllikuma 55.pants, proti, nosacīta notiesāšana, jo, izvērtējot noziedzīgā nodarījuma apstākļus, pieļauto ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu raksturu, to, ka /pers. A/ sodīts par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola ietekmē, agrāk izcietis īslaicīgu brīvības atņemšanas sodu, tiesa negūst pārliecību, ka apsūdzētais, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus.

[12.12] /pers. A/ ir izdarījis divus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus. Atbilstīgi Krimināllikuma 50.panta pirmajai, trešajai daļai sods nosakāms pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, pievienojot papildsodu, kas noteikts par vienu noziedzīgu nodarījumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu pievienojams pēc Zemgales rajona tiesas 2019.gada 18.marta sprieduma neizciestais papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana.

Tiesa uzskata, ka konkrētās krimināltiesiskās represijas piemērošana sekmēs taisnīguma atjaunošanu, noziedzīgu nodarījumu recidīvu novēršanu, aizsargās sabiedrisko drošību, atturēs citu personu no noziedzīgu nodarījuma izdarīšanas, sekmēs notiesātās personas resocializāciju, proti tiks sasniegts soda vispārējās un speciālās prevencijas mērķis.

[13] Apsūdzētajam piemērotais drošības līdzeklis, aizliegums izbraukt no valsts un dzīvesvietas maiņas paziņošana, nav grozāms, jo /pers. A/ nav pārkāpis tā nosacījumus.

[14] Cietusī /pers. E/ iesniegusi kaitējuma kompensācijas pieteikumu 30 306 *euro*: 306 *euro* par materiālo kaitējumu par bēru izdevumiem un 30 000 *euro* par morālo kaitējumu.

Tiesas sēdē cietušās pārstāve /pers. G/ uzturēja pieteikumu par morālā kaitējuma kompensāciju 5000 *euro,* ņemot vērā to, ka cietusī saņēmusi sociālā dienesta pabalstu 350 *euro*, apdrošināšanas atlīdzību 3650 *euro,* apsūdzētais atlīdzinājis 500 *euro*. Apsūdzētais atzina pieteikumu par morālo kaitējumu 5000 *euro*.

Tiesa uzskata, ka kaitējuma kompensācijas pieteikums pamatots un apmierināms.

Kriminālprocesa likuma (turpmāk – KPL) 350.pants nosaka, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgo nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu [..].

Civillikuma 1635. pants nosaka, ka katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesības cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot.

Ar morālo kaitējumu tiek saprastas fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas. Ja neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai pret nepilngadīgo, pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums.

Atbilstīgi Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2010/2011.gada pētījumā "Tiesu prakse par morālā kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā" izteiktajām atziņām tiesai, izvērtējot pieteiktā morālā kaitējuma kompensācijas apmēru, ir jāņem vērā izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība, aprēķinātā, vēl neizmaksātā apdrošināšanas atlīdzība, kā arī iespējamā apdrošināšanas atlīdzība, neatkarīgi no tā, vai cietusī persona nav paspējusi iesniegt iesniegumu par apdrošināšanas atlīdzības piešķiršanu vai vispār nevēlas to darīt.

Tiesa ņem vērā pētījumā izteiktās atziņas par morālā kaitējuma kompensācijas izlemšanu, kā arī Pielikumā Nr.3 rekomendētās morālā kaitējuma kompensāciju robežas par noziedzīgu nodarījumu ceļu satiksmē, kā sekas ir cietušā nāve no 7115 *euro* līdz 9960 *euro* (*skat. www.at.gov.lv*).

Cietusī saņēmusi apdrošināšanas atlīdzību par mantisko kaitējumu, apdrošināšanas atlīdzība sakarā ar apgādnieka zaudējumu atteikta. Cietusī /pers. E/ ir mirušā /pers. B/ māte, nav apšaubāms viņai nodarītais morālais kaitējums, proti, garīgās ciešanas sakarā ar dēla nāvi.

Cietušās pārstāves uzturētais morālā kaitējuma apmērs nesasniedz minimālo tiesu praksē rekomendēto noteikto apmēru.

Tiesa atzīst, ka morālā kaitējuma apmērs 5000 *euro*, ievērojot iepriekš analizētos apstākļus, atbilst krimināltiesisko attiecību taisnīgam noregulējumam konkrētajā lietā, ir samērīgs ar nodarījuma smagumu un tā sekām, atbilst tiesu praksei.

[15] Atbilstīgi KPL 240.pantam, lietiskie pierādījumi — nomazgājumi no transportlīdzekļa *Opel Zafira* stūres un ātruma pārslēga, iepakojums ar drošības uzlīmi Nr.21-090286; asins paraugi, kas izņemti no transportlīdzekļa *Opel Zafira* vējstikla iekšpuses, iepakojums ar drošības uzlīmi Nr.21-090287; asins paraugi, kas izņemti no transportlīdzekļa *Opel Zafira* stūres, iepakojums ar drošības uzlīmi Nr.21-090288, asins paraugi, kas izņemti no transportlīdzekļa *Opel Zafira* vadītāja puses durvju iekšpuses, iepakojums ar drošības uzlīmi Nr.21-090289; /pers. A/ siekalu paraugs, iepakojums ar drošības uzlīmi Nr.21-090289, kas glabājas Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa Dokumentu pārvaldības nodaļā – iznīcināmi.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 523., 527.-530. pantu, tiesa

nosprieda

/pers. A/ atzīt par vainīgu un sodīt:

- pēc Krimināllikuma 262.panta ceturtās daļas ar brīvības atņemšanu uz četriem gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz astoņiem gadiem;

- pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz trīs mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, trešo daļu daļēji saskaitīt piespriestos sodus, nosakot /pers. A/ brīvības atņemšanu uz četriem gadiem, diviem mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz astoņiem gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu daļēji pievienot neizciesto papildsodu pēc Zemgales rajona tiesas 2019.gada 18.marta sprieduma un galīgo sodu /pers. A/ noteikt brīvības atņemšanu uz četriem gadiem diviem mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz desmit gadiem.

Soda termiņu skaitīt no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

/pers. A/ piemērotos drošības līdzekļus – aizliegumu izbraukt no valsts un dzīvesvietas maiņas paziņošanu, negrozīt.

Piedzīt no /pers. A/ /pers. E/ labā morālā kaitējuma kompensāciju 5000 *euro*, noteikt termiņu kaitējuma labprātīgai atlīdzināšanai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, maksājuma apliecinošu dokumentu nekavējoties iesniedzot Zemgales rajona tiesā.

Lietiskos pierādījumus – nomazgājumu no transportlīdzekļa *Opel Zafira* stūres un ātruma pārslēga, iepakojums ar drošības uzlīmi Nr.21-090286; asins paraugus, kas izņemti no transportlīdzekļa *Opel Zafira* vējstikla iekšpuses, iepakojums ar drošības uzlīmi Nr.21-090287; asins paraugus, kas izņemti no transportlīdzekļa *Opel Zafira* stūres, iepakojums ar drošības uzlīmi Nr.21-090288, asins paraugus, kas izņemti no transportlīdzekļa *Opel Zafira* vadītāja puses durvju iekšpuses, iepakojums ar drošības uzlīmi Nr.21-090289; /pers. A/ siekalu paraugu, iepakojums ar drošības uzlīmi Nr.21-090289, kas glabājas Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Tukuma iecirkņa Dokumentu pārvaldības nodaļā – iznīcināt.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas, 2023.gada 7.februāra, sūdzību vai protestu iesniedzot Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese (paraksts*) A.Kasakovska

**Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu*